

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/127/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015201758
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1015201758.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobkyne: L. V. L. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Č. XX, N., zastúpená: Mgr. Jaroslav Bratek, advokát so sídlom Laurinská č. 3, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o správnej žalobe o preskúmanie rozhodnutí žalovanej č. 50685-2/2015-BA zo dňa 28. septembra 2015 a č. 50686-2/2015-BA zo dňa 28. septembra 2015, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. februára 2018, č. k. 5S/253/2015-39, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. februára 2018, č. k. 5S/253/2015-39 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Rozhodnutím č. 50685-2/2015-BA zo dňa 28.09.2015 žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky (správne malo byť „pobočka Bratislava“) č. 702-0202022415-GC09/15 zo dňa 10.06.2015, ktorým pobočka rozhodla, že žalobkyni zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31.12.2010. Žalovaná dôvodila tým, že hoci žalobkyňa mala do 31.12.2010 právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“), toto jej postavenie po 31.12.2010 už netrvalo z dôvodu, že v súvislosti so zárobkovou činnosťou nebola registrovaná podľa osobitného predpisu, čo vyžaduje ustanovenie § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., účinnom od 01.01.2011, keďže v Registri daňových subjektov je registrovaná až od 12.11.2014.

2. Rozhodnutím č. 50686-2/2015-BA zo dňa 28.09.2015 a č. 50686-2/2015-BA zo dňa 28.09.2015 žalovaná zamietla odvolanie žalobkyne a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Nové Zámky (správne malo byť „pobočka Bratislava“) č. 702-0202022515-GC09/15 zo dňa 10.06.2015, ktorým pobočka rozhodla, že žalobkyni vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (ďalej len „poistenie“) dňa 01.07.2014. Žalovaná dôvodila tým, že hoci žalobkyňa mala do 31.12.2010 právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej len „SZČO“), toto jej postavenie po 31.12.2010 už netrvalo z dôvodu, že v súvislosti so zárobkovou činnosťou nebola

registrovaná podľa osobitného predpisu, čo vyžaduje ustanovenie § 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., účinnom od 01.01.2011, keďže v Registri daňových subjektov je registrovaná až od 12.11.2014. Vzhľadom na dosiahnutý príjem za rok 2013 jej podľa § 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 338/2013 Z. z. účinnom od 01.07.2014 (správne malo byť „od 01.01.2014“) preto poistenie vzniklo od 01.07.2014.

3. Krajský súd rozsudkom zo dňa 13.02.2018, č. k. 5S/253/2015-39, správnu žalobu zamietol a žalobkyňi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

4. Vo vzťahu k rozhodnutiu žalovanej č. 50685-2/2015-BA krajský súd v bode 29. odôvodnenia rozsudku poukázal na dôvody tohto rozhodnutia podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 a § 5 v znení účinnom od 01.01.2011 s tým, že od 01.01.2011 bolo rozhodujúcou skutočnosťou pre nadobudnutie postavenia SZČO splnenie podmienok dosiahnutia veku 18 rokov a registrácie podľa § 49a zákona č. 595/2003 Z. z. a § 31 zákona č. 511/1992 Zb., keď žalobkyňa nedisponovala dôkazom o takej registrácii.

5. Vo vzťahu k rozhodnutiu žalovanej č. 50686-2/2015-BA krajský súd v bode 30. odôvodnenia rozsudku poukázal na to, že podľa prechodného ustanovenia § 293cu zákona o sociálnom poistení na vznik a zánik poistenia SZČO v období od 01.01.2014 do 30.06.2014 sa použije ustanovenie § 5 tohto zákona v znení zákona č. 338/2013 Z. z., ktorým sa od 01.07.2014 (správne malo byť „od 01.01.2014“) zmenila definícia SZČO a keďže žalobkyňa v roku 2013 potrebný príjem dosiahla, poistenie jej vzniklo od 01.07.2014, teda až od súčasného splnenia podmienok podľa § 5 a § 21 ods. 1 tohto zákona.

6. Z uvedených dôvodov žalobu zamietol.

7. Rozsudok krajského súdu napadla žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) včas podanou kasačnou sťažnosťou z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a f/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), teda z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľný pre nedostatok odôvodnenia.

8. Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom sťažovateľka videla v tom, že podľa jej názoru otázka registrácie podľa § 31 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov je irelevantná vzhľadom na ustanovenie § 293bp ods. 1 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého, ak fyzická osoba spĺňala predpoklady uvedené v § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 (čo podľa nej spĺňala), považuje sa za SZČO aj podľa zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2011. Pokiaľ žalovaný v rozhodnutí dôvodil, že aplikácia § 293bp ods. 1 tohto zákona je vylúčená práve z dôvodu, že žalobkyňa nespĺňa podmienky priznania statusu SZČO podľa zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2011, tento názor žalovanej by v konečnom dôsledku znamenal, že ustanovenie § 293bp ods. 1 je zbytočné a nebolo by ho možné nikdy aplikovať.

9. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala aj na dôvodovú správu k ustanoveniu § 293bp, z ktorej je jednoznačne zrejmý úmysel zákonodarcu a v ktorej je obsiahnutý autentický teleologický výklad tejto právnej normy: „Pri prechode na novú úpravu sa zachováva právne postavenie zamestnanca, zamestnávateľa a samostatne zárobkovo činnnej osoby aj po nadobudnutí účinnosti tejto novely.“

10. Vzhľadom na to, že v zmysle vyššie uvedeného poistenie žalobkyne dňom 31.12.2010 nezaniklo a trvalo naďalej, nemohlo vzniknúť až od 01.07.2014.

11. Vo vzťahu k sťažnostnému dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP sťažovateľka namietla, že rozsudok krajského súdu nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia podľa § 139 ods. 2 prvá veta SSP, keďže sa ani jedným slovom nevyjadril k podstatnému argumentu žalobkyne, teda k namietanému rozporu s ustanovením § 293dp ods. 1 zákona o sociálnom poistení, z odôvodnenia nie je vôbec zrejmé, či sa krajský súd týmto argumentom žalobkyne vôbec zaoberal.

12. Z uvedených dôvodov sťažovateľka žiadala, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zmenil, obe rozhodnutia žalovanej ako aj prvostupňové rozhodnutia pobočky zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania pred krajským súdom ako aj trov kasačného konania v plnej výške.

13. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na to, že sťažovateľka vznáša totožné námietky, ku ktorým sa už žalovaná vyjadrila vo vyjadreniach k žalobe. Poukázala na to, že hoci žalobkyňa bola SZČO v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010, po tomto dni právne postavenie SZČO stratila, pretože nespĺňala podmienku registrácie u príslušného správcu dane v súvislosti so zárobkovou činnosťou, ustanovenú v § 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z..

14. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 293bp ods. 1 zákona, podľa názoru žalovanej „fyzická osoba, ktorá mala na účely sociálneho poistenia k 31.12.2010 status samostatne zárobkovo činnnej osoby, pričom toto právne postavenie jej z dôvodu, že aj po 31.12.2010 spĺňa podmienky upravené v § 5 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. trvá, je samostatne zárobkovo činnou osobou aj od 01.01.2011.

15. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne je dôvodná.

17. Podľa § 139 ods. 2 veta prvá a tretia SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

18. Krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s podstatnou argumentáciou žalobkyne spočívajúcou v potrebe aplikácie ustanovenia § 293bp ods. 1 zákona o sociálnom poistení, Absencia posúdenia skutkovej a právnej argumentácie žalobkyne je okolnosťou, ktorá môže viesť k tomu, že súd dospeje k nesprávnemu právnemu záveru (440 ods. 1 písm. g/ SSP) a zároveň má za následok nepreskúmatelnosť rozhodnutia krajského súdu pre nedostatok dôvodov a porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces (440 ods. 1 písm. f/ SSP).

19. Z uvedených dôvodov považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za dôvodnú. Rozsudok krajského súdu preto zrušil a vec mu vrátil podľa 462 ods. 1 SSP na ďalšie konanie.

20. V ďalšom konaní krajský súd vo veci znovu rozhodne, pričom sa vysporiada s podstatnou argumentáciou žalobkyne a nové rozhodnutie vo veci riadne odôvodní v súlade s § 139 ods. 2 SSP.

21. V novom rozhodnutí správny súd rozhodne aj o trovách kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.